

PÁLYAMŰ

**a 329.E/2020. (VIII. 31.) OBHE határozat által a Kecskeméti
Törvényszék elnöki tisztségére meghirdetett pályázatához**

PÁLYAMŰ

Bevezető

A bírósági igazgatási vezetés feladataival 2008-ban kerültem kapcsolatba a Kecskeméti Járásbíróság elnökhelyetteseként, majd 2012. július 1. napjától törvényszéki elnökhelyettesként. A szervezeti, strukturális és jogállási változásokat követően az anyagi jogi, majd az eljárási kódexek is alapvetően megújultak, végül a több szálon futó digitális bírósági projektek is jelentős újdonságként épültek be az ítélkezés mindennapjaiba.

Ez az összetett reformfolyamat a Kecskeméti Törvényszéken alapvetően zökkenőmentesen zajlott le eddig, köszönhetően természetesen a bírói karnak, a bírósági dolgozóknak, valamint a járásbírósági és törvényszéki vezetőknek, a jelenlegi elnöknek, aki tapasztalt, összeszokott „csapatot” hozott létre, mely egymást kiegészítve, segítve működik.

A fenti erőfeszítések természetesen nem öncélúak voltak, hanem a minőségi, megalapozott és időszerű ítélkezést hivatottak elősegíteni, melyek iránt a Kecskeméti Törvényszék dolgozói elkötelezettek és a vezetők is minden szükséges intézkedést megtesznek e téren az eredmények javításáért, esetlegesen megőrzéséért.

Az említett időszak, különösen a törvényszéki elnökhelyettesi tevékenység ugyanakkor arra is kiváló lehetőséget nyújtott, hogy megismerjem a törvényszék valamennyi szervezeti egységének munkáját, működését, az itt dolgozó kollégákat, és a törvényszék vezetésével járó igazgatási feladatokat.

A 2020-as év sajnálatosan nem hasonlítható a korábbi évekhez, hiszen a világiárvány soha nem látott új helyzet elé állította a bíróságokat is. Ebben a helyzetben kellett megtalálni az ügyfelek és a dolgozók egészségét védő intézkedéseket, és összhangba hozni azokat azzal a határozott céllal, hogy az ítélkező tevékenység folytatódhasson. Ehhez számtalan, korábban nem ismert biztonsági intézkedésre volt szükség, ugyanakkor a bíróság a korábbi évek digitális fejlesztései révén, azok jóval intenzívebb kihasználásával folytatni tudta a munkát. Az új eljárási törvények és a Veir. adta lehetőségek szintén ezt a törekvést segítették. A számos gyakorlati oktatás és képzés tette lehetővé, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak naprakészen alkalmazzák az új megoldásokat, legyen szó a ViaVideo-s távmeghallgatásokról, vagy az ÍTR használatáról. Szintén jól sikerült adaptálni a lényegében folyamatos jogszabályváltozásokat az akár heti többszöri, Skype-on tartott vezetői, szakmai értekezletek tartásával.

A járvány második hulláma kapcsán meglátásom szerint kijelenthető, hogy a bírósági dolgozók és a vezetők a tavasszal kialakult és elsajátított munkamódszerekkel szükség esetén megfelelően tudják kezelni a helyzetet.

1. Az ítélezés főbb mutatói a Kecskeméti Törvényszéken általában

A bíróságok alkotmányos feladata és kötelessége mindenekelőtt a minőségi és időszerű ítélezés. Az utolsó „normális” működés időszakát lezáró statisztikai adatsor 2019. december 31. napjával készült, amit azért tartok fontosnak ismertetni, mert itt bemutatható az az alapvetően pozitív összkép, mely szerint külső, objektív hátráltató tényezőktől mentes körülmények között milyen eredményeket tudott felmutatni a Kecskeméti Törvényszék, az országos mutatókkal is összevetve. Ezt követően a világjárvány megjelenése miatti nem szokványos működés hatásaira és adataira is külön ki kívánok térni.

1.1. Ügyforgalom (2019. december 31. napjáig)

Ügyforgalom			
	Peres ügyek	Nemperes ügyek	Összesen
Érkezett			
2016	16.441 db	47.764 db	64.205 db
2017	15.232 db	46.779 db	62.011 db
2018	11.655 db	41.268 db	52.923 db
2019	10.851 db	40.588 db	51.439 db
Befejezett			
2016	16.161 db	43.704 db	64.076 db
2017	14.567 db	46.189 db	60.756 db
2018	13.695 db	41.989 db	55.684 db
2019	12.039 db	40.947 db	52.986 db
Folyamatban maradt			
2016	6.407 db	5.514 db	11.921 db
2017	7.072 db	5.536 db	12.608 db
2018	5.032 db	4.813 db	9.845 db
2019	3.844 db	4.554 db	8.398 db

Az ügyérkezés általunk nem befolyásolható objektív kategória; több éves csökkenő tendenciája 2019-ben mérséklődött, sőt, a civilisztikai peres érkezésnél kis mértékben meg is fordult a trend az előző évihez képest, bár ezzel együtt is még messze a 2017. évi szint alatt maradt.

Országos összevetésben: az érkezők és a befejezések számának csökkenése a Kecskeméti Törvényszéken az országos átlagnál mérsékeltebb volt, sőt, az összes országosan érkezett ügyből arányaiban több érkezett a Kecskeméti Törvényszék bíróságaira (2018-ban 4,2 %; 2019-ben 4,4 %). Igaz ez a befejezésekre is, az országban befejezett ügyekből 2018-ban 4,3 %, 2019-ben 4,4 % volt a törvényszékünk részesedése. Az országos ügyhátralékból az itt folyamatban maradt ügyek aránya a korábbi 4,3 %-ról 4,1%-ra csökkent.

Továbbra is jelentős az **érkezés csökkenése a járásbírók** büntető peres ügyszakában, ami összhangban van az ismerté vált bűncselekmények folyamatos csökkenésével, és a Be. egyes új intézményeivel, az ügyészség nagyobb mozgásterével. Ezzel szemben az új Pp. hatályba lépését követő csökkenő érkezési tendencia a civilisztikai ügyszakokban megfordult és minimálisan nőtt a peres ügyek érkezése. A nemperes ügyszakokban érdemi változás nem történt.

Ugyanakkor a **törvényszéki elsőfokú ügyérkezés** valamennyi ügyszakot érintően peres és nemperes ügyeket egyaránt nézve, (a forrás az országos évkönyv) országos szinten is egyedülálló módon 3,9 %-al nőtt, míg a legtöbb törvényszék esetében ez a mutató stagnált vagy jelentősen csökkent. Hasonlóan kiemelkedő a törvényszék másodfokú ügyérkezése, amely a két ügyszakban 5,2 %-al nőtt, ez ugyancsak egyedülálló országosan is. A növekedés elsőfokon a nemperes és peres ügyeknél is jelentkezett mindkét ügyszakban, míg a másodfokú peres érkezés a törvényszéken csökkent, főként a civilisztikai ügyszakokban. A legjelentősebb növekedés a büntetés-végrehajtási eljárások körében történt, aminek az indoka, hogy a törvényszék illetékességi területén a Bv. intézetek kapacitását jelentősen megnövelték.

A befejezések száma a járásbírók peres ügyszakaiban a megelőző évihez képest csökkent, ami törvényszerű a korábbi drasztikus ügyérkezés csökkenés miatt. Ugyanakkor mind a két ügyszakban a befejezések száma meghaladta az érkezéseket, büntető ügyszakban közel 30 %-kal, de a civilisztikai ügyszakokban is több, mint 10 %-kal, így az ügyhátralék mindkét ügyszakban a peres ügyeknél jelentősen csökkent (a csökkenés mértéke büntető ügyszakban 35,8 %, civilisztikai ügyeknél 13,6 %). A nemperes ügyszakokban a befejezések lényegében az érkezések számával azonos, így érdemi ügyhátralék sincs.

A törvényszéki elsőfokon a befejezések száma szintén meghaladta az érkezőket, csökkentve ezzel az ügyhátralékot. A Bv. ügyek és az egyéb büntető nemperes ügyek jelentősen megnőtt érkezését ugyanakkor maximálisan feldolgozta a törvényszék, jelentősen meghaladva az előző évi befejezések számát és az érkezők növekvő számát is.

A másodfokú peres ügyeknél mindkét ügyszakban sikerült több ügyet befejezni, mint amennyi érkezett, így a folyamatban maradt ügyek száma tovább csökkent.

A másodfokú nemperes ügyek esetében pedig jelentős növekedés volt tapasztalható az előző évi befejezésekhez képest is. Így a két ügyszakban a peres és nemperes ügyeket együttesen nézve összességében 8,1 %-kal növekedett a befejezések száma 2019-ben, amely adat országosan a második legjobbnak számít.

Összegezve e körben a legfontosabb célkitűzés, hogy – a minőségi szempontokat is kiemelten kezelve – a bíróság több ügyet fejezzen be, mint ahány érkezik. Ezt a Kecskeméti Törvényszék évek óta biztosítja, a járványügyi okokból nem befolyásolt időszakban minden feltétel adott e tendencia további folytatására.

1.2. Időszerűség (2019. december 31-én)

A Kecskeméti Törvényszéken az elhúzódó ügyek tekintetében mindkét ügyszak az országos átlag körül teljesített, de javuló tendenciát mutatva.

Járásbíróági szinten a civilisztikai ügyszak helyzete elfogadható volt, az elhúzódó (két éven túli) polgári peres ügyek aránya 3,7 %, a gazdasági pereké 8,6%, ami azonban 8 darab ügyet jelent. Az összesített arány 4,2 %, ami a törvényszékek rangsorában a 9. hely. **A büntető ügyszakban** némileg rosszabb a helyzet, 55 folyamatban lévő peres ügy két éven túli, ami 6,1 %-ot jelentett. Összességében a járásbíróági szinten 4,7%-os az elhúzódó ügyek aránya, ami az országos rangsor középmezőnyét jelenti.

Az 5 éven túli ügyek száma a büntető ügyszakban 1 volt, a civilisztikai ügyszakokban pedig 4 ügy pertartama haladta meg az öt évet.

Egy éven belül a polgári ügyek 87,3 %-a, a gazdasági ügyek 79,8 %-a, a büntető ügyek 67,9 %-a fejeződik be a járásbíróóságokon a peres ügyek körében. Az elhúzódó ügyek száma és aránya összességében javult az előző évi adatokhoz képest.

A járásbíróóságokat külön-külön vizsgálva kijelenthető, hogy a legtöbb helyen nincs probléma, az öreg ügyek túlnyomó része értelemszerűen a székhelyi járásbíróágon jelentkezik, de a tavalyi év végéig folyamatosan javuló tendencia mellett.

A **civilisztikai törvényszéki elsőfok esetében** az elhúzódo ügyek aránya 13,2 % volt (22 ügy), ez a törvényszékek rangsorában a harmadik legjobb mutató. Ebből 5 éven túli volt 10 ügy, ami az ügyek 6 %-a. A büntető ügyszakban az elhúzódo ügyek száma 17, aránya 28,5 %, ebből 4 ügy volt 5 éven túli pertartamú.

Egy éven belül a polgári peres elsőfokú ügyek 76,4 %-a, a gazdasági ügyek 84,6 %-a nyer befejezést.

Az elhúzódo ügyek számának és arányának csökkentése érdekében szükséges tennivalókat 2.3. pont alatt részletezem.

1.3. Magalapozottság

A Kecskeméti Törvényszék járásbíróságain országos viszonylatban is kedvező a járásbíróságokon elsőfokon jogerőre emelkedő ügyek aránya. Büntető ügyszakban ez a mutató az élvezőnybe tartozik (Kecskeméti Törvényszék 78,9 %, országos átlag 75,1 %), de civilisztikai ügyszakban ennél magasabb az elsőfokon jogerőre emelkedő ügyek aránya: 93,5 %. A törvényszéki elsőfokon a nagy tárgyi súlyú büntető ügyekben 40,3 % az elsőfokon jogerőre emelkedett ügyek aránya, míg a civilisztikai ügyszakban a jogerőre emelkedési arányszám 82,8 %, ez is lényegesen jobb az országos átlagnál. Kiemelendő, hogy a törvényszéki büntető másodfok esetében a jogerőre emelkedési arány a legjobb a törvényszékek rangsorában (99,3 %). Ezeknek az arányszámoknak a kontextusában érdemes vizsgálni az egyéb megalapozottsági mutatókat, hiszen kevés fellebbezett ügy képezi a bázisszámot, így néhány ügynyi eltérés nagy százalékos változást mutathat.

A fellebbezett ügyek vonatkozásában a **járásbíróság/törvényszék relációjában** a büntető ügyszak teljesítménye pozitív. A hatályon kívül helyezések aránya rendkívül alacsony (1,8 %), ezzel szintén az országos élvonalba tartozik. A törvényszéki elsőfokú fellebbezett büntető ügyeknél az ítéltábla részéről egyáltalán nem történt hatályon kívül helyezés. Emellett a járásbírószági és a törvényszéki elsőfokú büntető ügyeknél az országos átlagnál jobb a helybenhagyási arány. Az új Be. által lehetővé tett, a felülvizsgálat terjedelmére vonatkozó szabályok tükrében kiemelendő, hogy a fellebbezett ügyek nagyobb részében kizárólag a büntetés mértékére irányult fellebbezés. Ezt követi a járulékos kérdések tárgyában benyújtott fellebbezések száma. Míg a megváltoztatott ügyeknél kevesebb mint 20 % a minősítés vagy a bűnösség kérdésében megváltoztatott ítélet.

A járásbíróságok civilisztikai ügyszakában arányaiban több a hatályon kívül helyezés (11,8 %), az országos átlag 9 %. Az ezzel kapcsolatosan lefolytatott részletes aktavizsgálat szerint a Bajai, a Kiskunfélegyházi és a Kiskőrösi Járásbírószág ügyeiben

jelentkezett súlyozottan hatályon kívül helyezés. Azok többsége két bíróhoz köthető, egyikük soros vizsgálata elrendelésre került, míg a másik bírónál teljesen eseti jellegű, a korábbi szakmai múltjára nem jellemző ez az adat. A járásbírók civilisztikai ügyszakában a helybenhagyások aránya némileg elmarad az országos átlagtól. Az e körben szintén elvégzett célvizsgálat rendszerszintű, illetve súlyos vagy visszatérő problémákat nem tárt fel.

Külön célvizsgálat irányul a törvényszéki civilisztikai elsőfok esetében a helybenhagyások arányára, amely országosan 2019-ben az utolsó helyezést eredményezte. A vizsgálat ugyanakkor árnyalta a képet, az eleve kisszámú fellebbezett ügy jelentős része egyéb módon került másodfokon befejezésre. A fellebbezett ügyek további jelentős hányadában csupán a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket érintette a másodfokú döntés. Ez a két ügycsoport 32 ügyet jelentett, ezzel szemben 3 ügyben került sor a per fő tárgyát érintően megváltoztatásra. Természetesen ezzel együtt nem kerülhető el, hogy az ítélezés megalapozottsága, minősége ezen a téren jelentősen javuljon. A részbeni megváltoztatások is alapulhatnak figyelmetlenségen, jogszabály téves alkalmazásán, illetve egyéb bírói mulasztáson.

A hatályon kívül helyezések száma is némileg meghaladja az országos átlagot törvényszéki elsőfokon civilisztikai ügyszakban (10,8 %), az országos átlag 8,6 %.

Ez mindenképpen fejlesztendő terület. A megalapozott és magas színvonalú ítélezés biztosításához a képzéseken való aktív részvételre, jelentős mértékű önképzésre van szükség, emellett a kollégiumok szakmai tevékenysége is fokozható. Utóbbiakra jó példa, hogy a veszélyhelyzet idején mindkét szakági kollégiumvezető online konferencia útján valamennyi bíró részére többször tartott szakmai tanácskozást. Ezt a módszert a járványügyi helyzettől függetlenül célszerű megtartani, hiszen a megye földrajzi sajátosságai folytán a bíróknak a törvényszékre való utazása nehézkes és költséges.

Indokolt továbbá a kollégiumvezetők személyes részvétele a nagyobb járásbírók szakmai rendezvényein, ahogy erre vonatkozóan az érintettek jelezték is igényüket.

A Kecskeméti Törvényszéken széleskörűen működik az instruktorbírák intézménye, valamennyi határozott időre kinevezett bíró, illetve a bírói hivatást választó titkárok mindegyike mellé került kirendelésre instruktorbíró. Igény esetén a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák vonatkozásában szakmai támogatásuk céljából megfontolandónak tartom mentori feladatra is tapasztalt bírák felkérését.

Végezetül a módosított Igazgatási szabályzat szerinti tanácselnöki feljegyzések intézménye jelen formájában ugyancsak hatékonyan segítheti az egységes és színvonalas ítélkezést. Megítélésem szerint a „régi-új szabályozás” azáltal, hogy nem minden ügyben automatikusan kötelező a tanácselnöki feljegyzések készítése, azok jelentőségét és szakmai súlyát növeli, a feljegyzések közérdeklődésre számot tartó elemeinek ismertetése a kollégiumok fontos feladata.

Az időszerűség kapcsán bevezetett intézkedések és a mentorálás természetesen átfedésben vannak, nemcsak az időszerűsége gyakorolhat kedvező hatást, hanem minőségi ítélkezésre is.

2. A járványhelyzet hatásai

2.1. Ügyforgalom

A koronavírus-járvány miatti korlátozások időszakának ügyforgalmi adatait nézve (összevetve a 2020. március 16. és június 30. napjai közötti adatokat az 2019. év ugyanezen időszakával, egyebekben az országos évkönyv szerint a 2020. I. félévében rögzített mutatókkal) az alábbi tendenciákat emelem ki.

2020. első félévében a Veir. egyes rendelkezései miatt a szokásosnál több az ügyviteli befejezés és az újraindult ügy, ezért elsősorban az ettől független adatokra, így a folyamatban maradt ügyekre és azok pertartamára koncentráltam.

A rendkívüli ítélkezési szünet, majd a tárgyalások időleges beállítása, illetve az újra kitűzést követő határnapok időpontjáig a peres ítélkezés két, két és fél hónapra lényegében leállt. Azzal is szembesülni kellett, hogy a tárgyalótermi protokoll betartása mellett a tárgyalótermek beosztása új eljárásrend szerint történt. Minden egyes tárgyaló esetén meghatároztuk, hogy hány fő befogadására alkalmas, oly módon, hogy a másfél méter távolságtartás biztosítható legyen. A ViaVideo-val felszerelt tárgyalótermek is az időszak végén maximális kihasználtsággal működtek.

ÉRKEZÉS						
2020.03.16. – 2020.06.30.				2019.03.16. – 2019.06.30.		
	peres	nemperes	összesen	peres	nemperes	összesen
Civilisztikai						
Kecskemét	715	209	924	639	280	919
Baja	355	38	393	237	51	288
Kalocsa	266	26	292	161	24	185
Kkőrös	201	26	227	163	23	186
Kkfélegyháza	194	26	220	111	23	134
Kkhalas	386	38	424	222	41	263
Ksztmiklós	89	13	102	84	18	102

Összesen	2206	376	2582	1617	460	2077
Tszék I. fok	291	61	352	124	45	169
Tszék II. fok	135	252	387	128	283	411
Büntető						
Kecskemét	176	957	1133	187	950	1137
Baja	63	3326	3389	65	2809	2874
Kalocsa	57	172	229	37	146	183
Kkőrös	51	220	271	73	158	231
Kkfélegyháza	26	91	117	36	112	148
Kkhalas	93	316	409	86	242	328
Ksztmiklós	46	117	163	34	79	113
Összesen	512	5199	5711	518	4496	5014
Tszék I. fok	23	91	114	18	43	61
Tszék II. fok	98	597	695	150	602	752

BEFEJEZÉS						
2020.03.16. – 2020.06.30.				2019.03.16. – 2019.06.30.		
	peres	nemperes	összesen	peres	nemperes	összesen
Civilisztikai						
Kecskemét	614	177	791	744	250	994
Baja	339	33	372	340	53	393
Kalocsa	225	26	251	151	27	178
Kkőrös	178	25	203	199	17	216
Kkfélegyháza	190	26	216	176	25	201
Kkhalas	357	33	390	231	40	271
Ksztmiklós	84	18	102	114	14	128
Összesen	1987	338	2325	1955	426	2381
Tszék I. fok	214	55	269	130	44	174
Tszék. II. fok	132	259	391	159	294	453
Büntető						
Kecskemét	150	951	1101	301	977	1278
Baja	65	2809	2874	75	2911	2986
Kalocsa	57	197	254	38	144	182
Kkőrös	48	190	238	103	168	271
Kkfélegyháza	20	92	112	50	109	159
Kkhalas	110	308	418	129	246	375
Ksztmiklós	36	128	164	63	91	154
Összesen	486	4675	5161	759	4646	5405
Tszék I. fok	24	101	125	18	46	64

Tszék II. fok	133	613	746	229	586	815
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

[Forrás: a törvényszék BIR-O lajstroma]

A járásbíróóságok „klasszikus” tárgyalásokon 137 civilisztikai, és 134 büntető ügyet fejeztek be. Ugyanakkor az eljárási törvények adta lehetőségekkel élve, tárgyaláson kívül további 837 civilisztikai peres ügyet fejeztek be, természetesen a félbe szakadásokat figyelmen kívül hagyva. Büntető ügyszakban is további 262 befejezésre került sor, nem számolva a felfüggesztéseket.

Az ügyhátralékra vonatkozó statisztikai adatok az említett torzulásoktól mentesek és pontosan vázolják, hogy sikerült-e a fenti időszakban feldolgozni az ügyérkezést a peres ügyek esetében. Az ügyhátralék az alábbiak szerint változott az előző év végi állapothoz képest (az országos évkönyv az 1 évvel korábbi állapothoz viszonyít, de az eltérő bázis időpont a tendenciákra nincs kihatással):

- járásbíróóságok civilisztikai ügyszakai – **munkaügy nélkül**: 106,9 %
- járásbíróóságok büntető ügyszaka: 93,2 %
- törvényszéki elsőfok civilisztikai ügyszakai – **munkaügy nélkül**: 103 %
- törvényszéki elsőfok büntető ügyszaka: 98,5 %
- törvényszéki másodfok civilisztikai ügyszakok: 75,3 %
- törvényszéki másodfok büntető ügyszaka: 71,9 %
- Az összes folyamatban maradt peres ügy valamennyi ügyszakot nézve az egy évvel korábbihoz viszonyítva - az I. féléves évkönyv szerint – 99,1 %-ra csökkent.

A munkaügy is feldolgozta az érkezést, 38 ügy érkezett 39 volt a befejezések száma.

A fenti adatok tükrében kijelenthető, hogy a járványhelyzet alatti erőfeszítések alapvetően célt értek; a civilisztikai elsőfokot leszámítva nem nőtt az ügyhátralék, ellenkezőleg, még csökkent is. Ehhez egyes esetekben hozzájárult a csökkenő érkezés, illetve a januári és februári hónapokban nyújtott jelentős többletbefejezés is, de érdemben az a bírói pozitív hozzáállás is megmutatkozott, hogy a körülmények ellenére az eljárási törvények által lehetséges módon tárgyaláson kívül vagy a távmeghallgatás eszközeivel élve (ViaVideo, Skype) folytatni kell az ítélezési tevékenységet.

Az Informatikai Osztály kimutatása szerint a ViaVideo végpontokat az erre vonatkozó rövid képzést követően nemcsak a hagyományos módon alkalmazták a bírák, hanem a veszélyhelyzet időszakában 39 olyan ViaVideo tárgyalás volt, amelyben külső fél saját eszköze útján került „behívásra”, és ilyen módon vett részt a tárgyaláson. Arról

nem rendelkezünk külön statisztikával, hogy a civilisztikai ügyszakokban hány esetben tartottak Skype segítségével tárgyalásokat, de több ilyenre is sor került.

ViaVideo végpontok kihasználtsága:

Hónap	Tárgyalások/Meghallgatások
Január	30
Február	23
Március	120
Április	174
Május	170
Június	207
Július	120

2.2. Időszerűség

Az **időszerűségre** inkább negatív kihatással volt a veszélyhelyzet időszaka. Az elhúzódo peres ügyek arányát a 2020. június 30. napja szerinti adatokat az előző év június 30. napjához, illetve december 31. napjához viszonyítva:

járásbíróságok civilisztikai ügyszakai					járásbíróságok büntető ügyszaka				
	elhúzódo ügy összesen		Az összes elhúzódo ügyből öt éven túli		elhúzódo ügy összesen		Az összes elhúzódo ügyből öt éven túli		
2019. jún. 30.	89 ügy	4,0 %	5 ügy	0,2 %	56	6,0%	1	0,1 %	
2019. dec. 31.	89 ügy	3,9 %	4 ügy	0,2 %	55	6,1%	1	0,1 %	
2020. jún. 30.	89 ügy	3,6 %	3 ügy	0,1 %	57	6,8%	4	0,5 %	

törvényszéki ügyszakai		elsőfok		civilisztikai		törvényszéki ügyszaka		elsőfok		büntető	
		elhúzódo ügy összesen		Az összes elhúzódo ügyből öt éven túli		elhúzódo ügy összesen		Az összes elhúzódo ügyből öt éven túli			
2019. jún. 30.		24 ügy	14,3 %	11	6,5 %	16 ügy	26,2%	6 ügy	9,8 %		
2019. dec. 31.		22 ügy	13,2 %	10	6,0 %	17 ügy	25,8%	4 ügy	6,1 %		
2020. jún. 30.		33 ügy	13,7 %*	9	3,7 %	20 ügy	30,8%	5 ügy	7,7 %		

*Ebben szerepel a munkaügy is, 4 üggyel, és a viszonyítási alapot is növeli 68 üggyel, e nélkül a civilisztikai elhúzódo ügyek száma 29, aránya 16,8 %.

A törvényszéki másodfokon civilisztikai területen nincs elhúzódo pertartamú ügy, büntető ügyszakban 3, melyek korábban jogerősen befejeződtek, de ezt követően – egy esetben 3 évvel később – felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be, melyek hatályon kívül helyezéssel végződtek.

A fenti adatokból látható, hogy a bírósági ítélezési szintet időszerűség szempontjából sem viselte meg jelentősen a veszélyhelyzet időszaka. Természetesen a megtartható tárgyalások esetén az időszerűség szempontja kiemelt jelentőséggel bírt a tárgyalóterem beosztásánál, illetve a ViaVideo foglalások esetén más soron kívüli ügyekhez képest is.

Ennek ellenére a törvényszéki elsőfokon az elhúzódo ügyek darabszáma főleg civilisztikai ügyszakban jelentősen nőtt, kisebb mértékben sajnálatos módon ez a büntető ügyekre is igaz. Utóbbi esetben külön problémát jelent, hogy számos ügyben olyan nagy számú terhelt és védő vesz részt, hogy nincs olyan tárgyalóterem, amelyben a tárgyalási protokoll betartásával azok lefolytathatók lennének. **Ezért elkerülhetetlen olyan külső helyszín biztosítása, ahol ezek a tárgyalások is folytathatók.**

2.3. Feladatok az időszerűség javítása érdekében

Kiemelt feladatunk évek óta az időszerűség javítása. A bírósági vezetők az igazgatási jellegű ellenőrzések teljes eszköztárát alkalmazzák lényegében

folyamatosan. Ellenőrzik a kitűzések időszerűségét, a tárgyalási időközök megfelelőségét, a tárgyalási napok kihasználtságát, a halasztási és napolási gyakorlatot. Emellett szükség esetén tételes aktavizsgálatot végeznek, és személyesen konzultálnak az érintett bírakkal, ha van rá igény vagy fogadókészség, szakmai segítséget is nyújtanak. Ezen vizsgálatok a vezetői értekezletekhez igazodóan rendszeresen összegzésre és értékelésre kerülnek, emellett a soron kívüli értékelés várható számát megalapozó vizsgálatok is folyamatosan tárják fel az ügyek elhúzódásának okait. Számos egyéb célvizsgálatot rendelünk el az időszerűség kapcsán is. A leggyakoribb **objektív okok**, melyek nyilván minden törvényszéknél jelentkeznek:

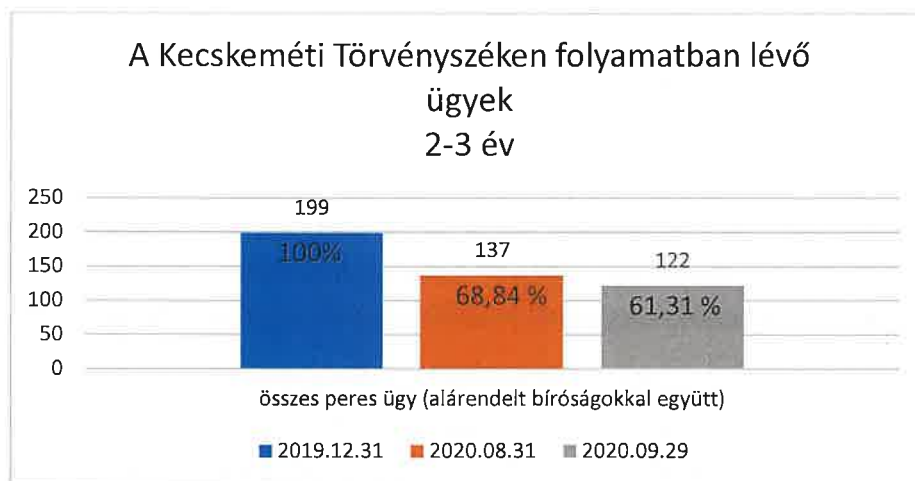
- nagy terjedelmű, bonyolult ügyek,
- összetett és elhúzódó szakértői bizonyítás, szakértők túlterheltsége,
- nemzetközi elemek,
- felek, vádlottak, tanúk meg nem jelenése,
- vádlottak kiemelkedően nagy száma,
- iratok terjedelme,
- a Kecskeméti és Kunszentmiklósi Járásbíróság esetében kiemelkedő fluktuáció (gyermekvállalás miatt távollétek, törvényszéki kinevezés vagy kirendelés),
- a régi Pp. szerint zajló ügyekben korlátlan kereset-, ellenkérelem-változtatás,
- a törvényszéki elsőfok büntető ügyszakában részben a kizárási szabályokat módosító alkotmánybírósági határozat okozott olyan nehézséget, amely miatt néhány ügy még jelenleg is folyamatban van kényszerű átszignálás vagy hatályon kívül helyezés miatt,
- objektív ok az is, amikor a költségvetési csalás miatti ügyekben akár évekkel a vádemelést követően törvényi kényszerből nagy terjedelmű újabb ügyeket kell egyesíteni.

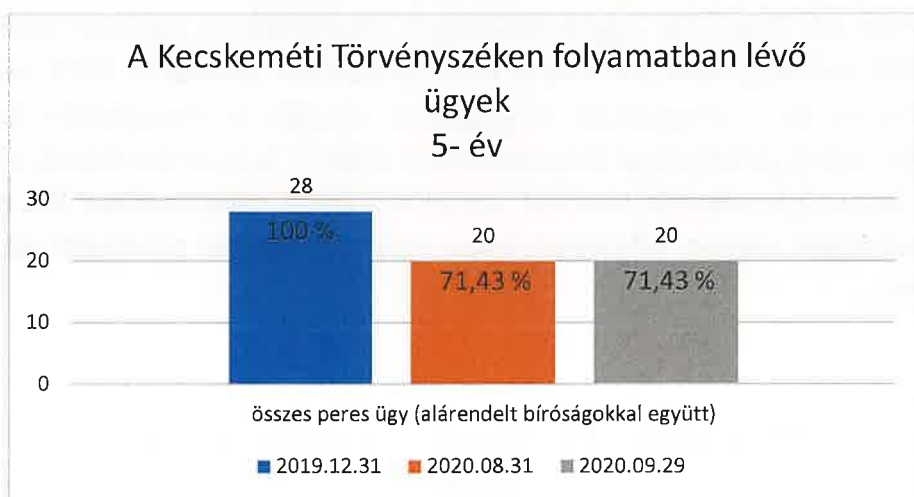
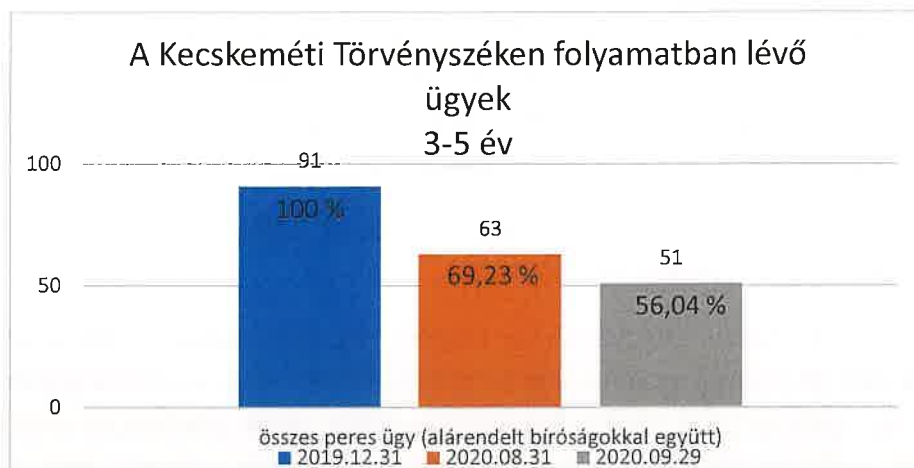
A különböző célvizsgálatok ugyanakkor **bírói mulasztásokat is feltártak, igaz nem ez a döntő tényező, de ez esetben is vannak eszközeink, lehetséges megoldások.** Egyes esetekben a koncentráltabb pervezetés, a tárgyalási időközök rövidítése, a mulasztások szigorúbb szankcionálása, az ügyvédi és egyéb kimentések szigorúbb kezelése rövidítheti a pertartamot. Egyes bírák esetében tetten érhető a döntési határozatlanság, felesleges, irreleváns, vagy túlzott bizonyítás lefolytatása, ezt a vizsgálatok mellett a fellebbezett ügyek másodfokú eljárásaiban is láthatjuk. Több példa mutatja, hogy gyakran elég kisebb, technikai, munkaszervezési, eljárásjogi segítség, amely tovább lendítheti az adott ügy előrehaladását, az ilyen szakmai támogatás természetesen nem érintheti a bírói függetlenséget.

Az elhúzódó ügyek gyorsabb befejezését szolgálhatják az instruktorbírák, valamint a szakmai vezetők mentori tevékenysége, különösen a fenti bírói hibák esetén, ahogy azt az OBH új kapcsolódó intézkedési terve is rögzíti, és amely munkát a kijelölt mentorok el is kezdték.

A tanácselnöki feljegyzésekben is ki kell térni az időszerűség kérdésére, ha az problémás vagy éppen pozitív példát mutat.

Fontos a vezetők általi motiváció, a pozitív visszacsatolás. Különösen büntető ügyszakban van lehetőség az ügyérkezés csökkenése miatt, a felszabadult kapacitást elsősorban az időszerűség javítására koncentrálni. Erre példaként említhető az a tapasztalt és motivált bírákból önkéntes alapon létrejött csoport, akik a fluktuáció miatt átosztott két éven túli ügyek többségét elvállalták és valóban elsődlegesnek tekintik az időszerűségi követelmények érvényesülését. Minderre 2019. végén került sor, a kitűzések és a megtartott tárgyalások alapján a visszajelzés pozitív volt, sajnálatos módon a járványügyi veszélyhelyzet e téren is a törekvéseink ellen hatott, de jelenleg ismét kiemelkedő munkát végeznek, **2020. szeptember 29. napjáig az összes peres ügyet nézve, alig egy hónap alatt, 27 üggyel csökkent az elhúzódó ügyek száma.**

Az OBH már említett új intézkedési terve is jól illeszkedik a törvényszék eddigi és tervezett intézkedései sorába, lényegében azok szintetizálása és kiterjesztése, **fontos új elem a szakmai vezetők nagyobb felelőssége és egyben önállósága e téren.**

Összegezve kijelenthető, hogy a Kecskeméti Törvényszék 2019. év végéig az országos átlagot elérő vagy annál kedvezőbb időszerűségi mutatókat ért el, ráadásul az említett időpontig javuló tendencia érvényesült. Az elmúlt évek számtalan vizsgálata alapján ismertek a perek elhúzódásának okai és a lehetséges megoldások. Az ellenőrzések, a támogató légkör és a motiváció mellett szükség szerint ismétlődő vagy súlyos mulasztások esetén soron kívüli vizsgálat elrendelése is indokolt lehet, de a törvényszék elnöke több esetben élt a bíróságon kívüli munkavégzés kedvezményének visszavonásával is.

Ezen felül az eddigi tapasztalataim alapján az is ismert, hogy mely szervezeti egység milyen speciális problémákkal küzd, és hogy azok miként oldhatók meg. A Kecskeméti

Járásbíróságon a jelentős fluktuáció ellenére a folyamatosan csökkenő ügyérkezés olyan kapacitásokat szabadít fel, amelyeket az időszerűség javítására kell fordítani. Polgári ügyszakban kirendelések segítségével szintén rendelkezésre áll a megfelelő számú bíró. A törvényszéki büntető elsőfok továbbra is csak kirendelés segítségével tudja ellátni ítélező feladatait, azonban a folyamatosan érkező monstre gazdasági büntető ügyek e terület további megerősítését teszik indokolttá.

2.4. Az ítélezési tevékenység folytatása a járvány második hulláma során

Az ismételten jelentkező járvány során nyilvánvalóan az a cél, hogy egyrészt védjük és biztosítsuk a bírósági dolgozók és az ügyfelek biztonságát és egészségét, ezzel együtt azonban a bíróságnak el kell látnia alkotmányos kötelességét, vagyis az ítélezési tevékenység nem állhat le. El kell bírálni a jogvitákat és döntení kell a vádlottak büntetőjogi felelősségéről, valamint le kell folytatni valamennyi egyéb peres és nemperes eljárást, amely a bíróságok feladata. Természetes velejárója – a tavaszi tapasztalatok szerint – ennek az időszaknak a kiszámíthatatlanság, a jogi szabályozás, a biztonsági intézkedések gyors változása, ezért mindez csak rugalmas, folyamatos kommunikációt igénylő vezetés mellett valósítható meg.

A védekezéshez szükséges tárgyi eszközök nagyrészt beszerzésre kerültek (maszkok, fertőtlenítő szerek, gumikesztyűk), emellett bírósági épületenként indokolt számú mobil plexifal kihelyezés is megtörtént. Jelenleg folyamatban van annak megszervezése, hogy az azt igénylő bírósági dolgozók az ingyenessé tett influenza elleni védőoltást különösebb utánajárás nélkül, az üzemorvosokkal egyeztetve, a bírósági épületekben kaphassák meg. Tekintve, hogy ennek koordinálását az OBH szintén megkezdte, a központi program részeként folytatjuk az oltási programot.

A szükséges informatikai háttér az OBH jóvoltából ugyancsak rendelkezésre áll. A bírósági dolgozók online formában többször is képzést kaptak a távmeghallgató végpontok, illetve a Skype konferencia hívások használatáról. Számos online vezetői értekezletre, illetve széleskörű szakmai megbeszélésre került sor, így a bírák és az igazságügyi alkalmazottak folyamatosan tájékoztatást kapnak a járványüggyel kapcsolatos jogszabályváltozásokról, valamint az OBH által kiadott szabályozókról.

A távmeghallgatás útján tartható tárgyalások további bővítéséhez szükséges az **ügyvédi kar képzése is**, hiszen sok esetben azért nincs lehetőség ilyen módon tárgyalás tartására, mert az ügyvédek számára ismeretlen a platform, ami miatt tartanak az online eljárási cselekményektől. A képzés megtartására vállalkoztunk, az szervezés alatt áll.

Mindezek birtokában nekem és valamennyi kollégámnak is eltökélt szándéka, hogy az ítélkezési tevékenység a tavaszi időszakhoz képest hatékonyabban folyjon. Azokon a területeken (lényegében a törvényszéki elsőfok mindkét ügyszaka) pedig, ahol romlottak az időszerűségi mutatók vagy nőtt az ügyhátralék, fokozott energiával fel kell dolgozni, lényegesen növelni kell a befejezéseket, külön koncentrálni az elhúzódozó ügyekre. A járásbíróságokon pedig meg kell őrizni az elért eredményeket.

3. Arányos munkateher

Az ügyelosztási rendek és az ügykiosztás módja jelenlegi formájukban az egyes bíróságokon, ítélkezési szinteken és ügyszakokon belül önmagukban biztosítják a bírák közti arányos és egyenletes ügyérkezést. Erre nézve korábban célvizsgálatot végeztem, illetve a nagyobb járásbíróságok ügyforgalmi adatait, súlyszámmal kiegészítve hosszabb ideig monitoroztuk, ami igazolta a fenti kijelentést.

A különbség az egyes járásbíróságok között lép fel.

Az idei augusztus 31.-i állapot szerint az egy bíróra eső folyamatban maradt ügyek száma - a járványügyi veszélyhelyzet időszakában a szokásostól eltérő érkezési és befejezési mutatók mellett - az alábbiak szerint alakult:

Járásbíróági szint, civilisztika - az egy bíróra eső ügyek száma (ha a korrekciónál a tárgyalási kedvezményeket figyelmen kívül hagyjuk) 69,8 ügy. Ha a tárgyalási kedvezményeket is figyelembe vesszük ez az érték 75,5 ügy. A nagyobb járásbíróságok ezen átlag közelében mozognak, a székhelyi járásbíróság sem sokkal haladja meg az átlagot, de az itteni ügyek bonyolultsága, illetve munkaigénye jellemzően nagyobb, mint az egyéb járásbíróságokon. Az átlagtól a két legkisebb járásbíróság tér el a legjobban. A kunszentmiklósi, ahol a két bíróra fejenként mintegy 50 ügy jut, illetve a kalocsai, ahol a három bíróra egyenként több mint 111 ügy esik. Utóbbi részben eseti kiugrás, ami az érkezéseknél is megmutatkozik, másrészt a gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos ügyek nagy száma okozza, amely két helyi szakértő sajátos gyakorlatának eredménye. Ezt a körülményt figyelemmel kell kísérni, és szükség esetén kirendelésekkel közbeavatkozni. A Kunszentmiklósi vagy a Bajai Járásbíróság egy szükséges kirendelésénél földrajzilag és munkateher tekintetében is ideális lehet.

A járásbíróságok büntető ügyszakában az átlagos kirendelésekkel és a tárgyalási kedvezményekkel korrigált egy bíróra eső ügyszám 42,8. Összességében itt is a székhelyi járásbíróság leterheltsége emelendő ki, a bíránkénti 42 ügy nem tűnik soknak, azonban a súlyszámok alapján lényegesen több a nagy terjedelmű, komplex büntetőügy. A két szélső érték ez esetben a Kiskunfélegyházi Bíróság (legkevesebb

folyamatban maradt ügy), ahol két bíró ítélkezik büntető ügyszakban, az érkezés viszont átmenetileg csökkent, így innen lehetőség volt az egyik bíró törvényszéki kirendelésére. A másik szélső érték Kunszentmiklós, ahol egy büntető bíró ítélkezik, aki egyben a járásbíróság elnöke is. Az utóbbi bíróság érkezése évek óta kirendelésekkel biztosított, az engedélyezett egy fős létszám többnyire kevésnek bizonyult, két teljes kiosztásban ítélkező bíró viszont nem indokolt.

Járásbíróági szinten elsősorban a székhelyi bíróság büntető ügyszakában figyelembe kell venni további szempontokat is. A törvényszéki álláshelyek elsősorban innen kerülnek betöltésre, ami részben földrajzi adottság is, más járásbíróságokról pályázat ritkán érkezik, így a törvényszéki első- és másodfok megerősítésében is elsősorban a Kecskeméti Járásbíróság bírái vettek részt. Két fő sikeres pályázat után a törvényszékre került beosztásra, álláshelyük betöltetlen. További 4 fő kirendelés folytán nagyrészt a törvényszéken ítélkezik, és a jelenlegi tendenciák alapján valószínűsíthető, hogy újabb kirendelések is indokoltak a Bv. ügyek, valamint az elsőfokú monstre gazdasági ügyek folyamatos érkezésére tekintettel (lásd. bővebben az V. fejezetben a létszám-gazdálkodás körében kifejtetteket).

A fluktuáció miatt sok a fiatal bíró, így a székhelyi járásbírószágon az utóbbi években mindig volt gyermekvállalás miatt tartós távollévő.

A járásbíróságok közti arányos ügyteher biztosítása a kifejtettek szerint kirendelések útján történik elsősorban; ezzel kapcsolatban azonban elengedhetetlen a bíró pozitív hozzáállása, a 3 éves időkorlát miatt. Több állandó kirendelés él járásbíróságok között (Kiskőrös, Kalocsa, Kunszentmiklós), de szükség esetén valamennyi járásbírószágra számíthatunk ezen a téren, igaz ez törvényszék-járásbíróság relációban is, ezek intenzitása az ügyforgalmi adatok tükrében fokozható, vagy csökkenthető, a gyors reakció biztosított.

A törvényszéki munkateher belső arányossága ügyszakonként biztosított. Másodfokon mindkét ügyszakban 3 teljes tanács működik, és egy-egy „töredék” tanács, a vezetőkkel is kiegészülve. Ez elégséges a közel azonos érkezés feldolgozásához.

Törvényszéki elsőfokon a két peres ügyszak terhelése nem összemérhető. Az egy tárgyaló bíró kezén folyamatban lévő ügyek száma civilisztikai ügyszakban 47, míg büntetőben 14. Azonban büntetőügyek közül a már említettek szerint (70-ből 25 ügy) kiemelt tárgyi súlyú komplex gazdasági büntető per, melyből 8 ún. monstre ügy 40-70 fő vádlottal. A civilisztikai ügyszakban természetesen ugyancsak vannak igen összetett bizonyítást igénylő bonyolult ügyek, de nem ilyen arányban, így az itt tárgyaló kollégáknak fel kell tudnia dolgozni az ügyhátralékot. A büntető ügyszakban

azonban indokoltnak látom még egy fő bevonását az elsőfokú ítélkezésbe, ismervé az ügyészi jelzéseket, mely szerint további kiemelt ügyek érkeznek, iratismertetés zajlik egy 116 vádlottas ügyben és a végéhez közeledik egy jelenleg 1000 gyanúsított ellen folyó ügy nyomozása.

A 2019-es adatok alapján a tárgyalási napok számának növelését nem tartottam indokoltnak egyik területen sem, de a kihasználtságuk fokozását igen. Az idei első félév után azonban a biztonsági intézkedéseket betartva minden tekintetben fokozni kell a bírák tárgyalási tevékenységét, az időszerűség javítása érdekében mindenhol, és az ügyforgalmi adatoknál kiemelt területeken az ügyhátralékot is le kell dolgozni.

4. Emberi erőforrások

A bírói létszám a csökkenő érkezési tendencia tükrében alapvetően elégséges. A 118 bírói álláshelyből 114 van jelenleg betöltve, 3 tartós távollévő mellett. Az elosztás a szervezeti egységek és ítélkezési szintek között alapvetően megfelelő. Vannak olyan kisebb járásbíróóságok, ahol az érkezési adatok és az ügyteher időnként indokolna eggyel több vagy kevesebb tényleges létszámot, de ez kirendeléssel megoldható, hosszabb távon viszont kiegyenlítődik a munkateher.

A székhelyi bíróság és törvényszék adatai viszont indokolják a Kecskeméti Járásbíróóság két üres bírói álláshelyének a betöltését. Ennek a statisztikai elemzés körében már kifejtettek szerint két fő oka van. A Kecskeméti Járásbíróóság székhelyi bíróságként nagy arányban tárgyal bonyolultabb, több vádlottas, nagy terjedelmű bizonyítást igénylő büntető ügyeket, így bár az egy bíróra eső ügyek száma nem kirívóan magas, a súlyszámokkal együtt vizsgált munkateher jelentős. Szintén már említésre került, hogy a két álláshely azért üres, mert a kollegák sikeresen pályáztak a törvényszékre, mindemellett a törvényszék leterheltsége miatt további négy bíró került kirendelésre részben büntetés-végrehajtási ügyek intézésére, illetve 1 fő törvényszéki elsőfokú és 1 fő törvényszéki másodfokú ítélkezési szintre. A székhelyi járásbíróóság és a törvényszék leterheltségét együttesen kell vizsgálni, hiszen a földrajzi adottságok és a kellő bírói tapasztalat miatt elsősorban a Kecskeméti Járásbíróóság lehet a forrása a további kirendeléseknek. Ez utóbbira a már ismertetett adatok alapján a büntetés-végrehajtási ügyszakban és a törvényszéki elsőfokú ügyszakban lesz szükség álláspontom szerint.

Titkárok foglalkoztatása

A titkárok foglalkoztatása optimális keretek között zajlik. Az eljárási törvények alapján általuk végezhető valamennyi ügytípust ők intéznek. A létszámuk elégséges úgy is, hogy jelenleg hét tartós távollévő van köztük. Az instruktorbíró mellé való beosztásuk

biztosított, amennyiben ezt igénylik. Esetükben kockázatnak látom, hogy szűkebb jogterületen látják el a feladataikat, az utóbbi időszakban gyakran hosszú éveken keresztül, ami a kiégéshez, motivátlansághoz vezethet. Ezért fel kell vetni annak a lehetőségét, hogy amennyiben erre igény van, a titkárokat a különböző ügyszakok és ügytípusok között az eddigiéknél szélesebb körű rotációban foglalkoztassuk.

Bírósági fogalmazók

A bírósági fogalmazói álláshelyek mindegyike be van töltve. A Kecskeméti Törvényszék területén jellemzően korábban is túljelentkezés volt tapasztalható, így a szakmai utánpótlás biztosított. A fogalmazó-képzés kapcsán szükségesnek tartom a képzések számának és részletességének fokozását, illetve a beszámoltatási rendszer újragondolását. Ezzel kapcsolatban problémaként jelentkezett, hogy a képzésre vállalkozó bírák száma és az erre fordítható ideje korlátozott, ezért a hagyományos tanulókörök mellett az e-learning anyagok fokozottabb alkalmazása elkerülhetetlen. A jelenlegi helyzetben pedig a tavasszal elmaradt tanulóköröket online platformokon kívánjuk pótolni. Ez utóbbi megoldás a vidéki fogalmazók esetében a járványhelyzettől függetlenül is alkalmazható.

Bírósági ügyintézők

A bírósági ügyintézők kiválasztásánál bevált gyakorlat, hogy a jogvégzett jelentkezőket részesítjük előnyben. Így a fogalmazói pályázatok alkalmával a szakmai vezetők által ismert és bizonyított ügyintézők szakmai továbblépése biztosítható. Ugyanakkor a külsős pályázók versenyvizsga eredményeik és alapos személyes meghallgatásuk alapján sem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést.

Teamek

Egyes ügytípusoknál kiválóan működik a teammunka, ahol a bírák és a bírósági titkárok mellé ügyintézők is be vannak osztva különböző mértékben előkészítve az ügyeket. Ilyen csoportok működnek különösen a felszámolási ügyeknél, a civil szervezetekkel kapcsolatos ügyeket intéző csoportban, a Bv. ügyszakban, valamint a szabálysértési és a nyomozási bírói ügyszakban.

Tisztviselők és írnokok

A tisztviselői és írnoki állomány körében 2019-ben már volt annak jele, hogy a jó képességű jelentkezőket a versenyszféra el tudja szívni. Ugyanakkor a járványhelyzet egyik sajátos hatása, hogy ez a körülmény, legalábbis időlegesen megszűnt és rendelkezésre áll a megfelelően képzett munkaerő. Az ő esetükben a létszám

elégés, az üres helyeket folyamatosan be tudjuk tölteni. Fejleszteni kell ugyanakkor az új belépők mentorálásával kapcsolatos jelenlegi gyakorlatot. Olyan gyakorlott tisztviselőket szükséges a Bűsz. vizsgáig terjedő időszakra kijelölni az újonnan felvett igazságügyi alkalmazottak mellé, aki biztosítja a gyorsabb szakmai és személyes beilleszkedést. Mindez nemcsak a nagymennyiségű ügyviteli, szervezeti és eljárási szabály elsajátítása miatt fontos, hanem azért is, mert jelenleg a bíróság jelentős számú elektronikus alkalmazást használ, amelyek csak a bírósági munkára jellemzők. Ennek kapcsán jegyzem meg, hogy saját dolgozóink, kulcsfelhasználóink terjedelmes e-learning tananyagot készítettek a helyben felmerült kérdésekre, a tapasztalt gyakorlati problémákra reagálva. Ezeket jelenléti oktatás híján a törvényszék intranetes oldalára töltöttük fel.

Fizikai dolgozók

A fizikai dolgozók kapcsán ugyancsak bevált gyakorlat, amelynek módosítása nem indokolt, hogy a karbantartók és a gondnokok mellett számos munkakörben (portaszolgálat, biztonsági szolgálat, sofőrök) rendelkeznek olyan szakmai tapasztalattal, amely az épületek karbantartása és felújítása során kiaknázható.

Otthondolgozás

Az igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában a veszélyhelyzet időszakában korábban soha nem látott körben került sor az otthondolgozás megszervezésére, az ehhez szükséges tárgyi és informatikai eszközök felhasználásával. A tapasztalatok ugyanakkor vegyesek, összességében az látható, hogy a bírák mellé beosztott igazságügyi alkalmazottaknál nem hatékony az otthoni munkavégzés. Míg egyes munkakörök esetében (informatika, HR, nemperes ügyszakok), valamint a bírósági titkároknál bizonyos arányban működőképesnek bizonyult. Ez a tapasztalat a jövőben is jól hasznosítható.

5. Tárgyi erőforrások, épületek, gazdálkodás

A törvényszék Gazdasági Hivatalának működése a vonatkozó jogszabályoknak és belső normáknak megfelel. Az OBH Ellenőrzési Főosztálya érdemi hibákat nem tárt fel, a belső szabályozók aktualizálására tettek javaslatokat. Az Állami Számvevőszék vizsgálata pedig semmilyen megállapításban nem tért ki a törvényszék működésére. Az elmúlt évek során számos olyan intézkedést vezetett be a törvényszék elnöke, illetve a GH vezetője (pl. a törvényszéki beszerzések központosítása, ügyeleti rendszer) amelyek rendkívül takarékos, emellett átlátható gazdálkodást tesznek lehetővé. Ezek megőrzése az elsődleges cél, ugyanakkor továbbra is folyamatosan és

fokozattan kell ellenőrizni a bűnjelkezelés gyakorlatát, annak érdekében, hogy feleslegesen bűnjelek költséges tárolására ne kerüljön sor.

A Kecskeméti Törvényszék a Jablonszky program, illetve a Wagner Gyula program keretében több támogatott projektet tudott végrehajtani vagy elkezdni, illetve rendszeresen pályázik az energia hatékonysági célú fejlesztésekre (KEHOP). Emellett a törvényszék saját beruházási és karbantartási kerete terhére is valósítunk meg kisebb beszerzéseket és állagmegóvást, illetve javításokat szolgáló munkálatokat. Ennek személyi feltételeit a fizikai állomány imént említett osztott munkaköre teszi lehetővé. (Az épületek állapotát és a következő időszakra vonatkozó terveinket a szöveges rész alatt külön táblázatban is összesítettem az áttekinthetőség érdekében.)

Kecskeméti Törvényszék:

- a Jablonszky program keretében a napelem kiserőmű korszerűsítése,
- a Wagner Gyula programban a díszterem klimatizálása és a szellőző rendszerének kialakítása, illetve a törvényszék és a székhelyi járásbíróság közti optikai hálózat cseréje,
- saját forrásból a törvényszék folyosóinak burkolat cseréje és újra festése, ugyancsak a tárgyalók padló cseréje és festése. A többi épületre is kiterjedően a szerver szobák tűz- és vagyonvédelme, irodai bútorok beszerzése, és a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése.

Az épület egyik jelentős problémája, hogy teljes kihasználtsággal működik. Az új dolgozók elhelyezése problémás, ezért jelenleg a pénztár átalakítására került sor a Bv. csoport számára irodai helyiséggé. Jelenleg raktárként hasznosítjuk a volt szolgálati lakást, amely kisebb átalakítással az Informatikai Osztálynak adhatna helyet, annak belső udvari elhelyezkedése biztonsági szempontból is kedvező.

Kiskőrösi Járásbíróság:

A bíróság a korábbi döntés értelmében új épületbe költözik. Jelenleg az elkészült tervek engedélyezése zajlik.

Kecskeméti Járásbíróság:

- A mosdók és a teakonyhák felújítása, valamint az épület további klimatizálása a Jablonszky program keretében valósult meg,
- a Wagner Gyula program keretében a napelem kiserőmű telepítése, a szünetmentes hálózat kiépítése történt meg,

- saját forrásból pedig jelenleg is zajlik az épület festése, a tárgyalók és a bírói dolgozók bútorzatának cseréjét pedig tervezzük.

Bajai Járásbíróság:

A bajai épület jelentős felújításon esik át. Az elektromos hálózat és a fűtési hálózat felújításának tervezési fázisa és a közbeszerzés, illetőleg a szerződéskötés folyamatban van. A projekt magában foglalja az épület klimatizálást is.

Kunszentmiklósi Járásbíróság:

A napelem kiserőmű telepítése idén befejeződött. Itt azonban a korábban kialakított klimatizálás jelenleg nem működik, cseréje szükséges.

Kalocsai Járásbíróság:

A napelemes kiserőmű itt is kialakításra került a Wagner Gyula program keretében. Az épület klimatizálása szerepel a terveink között. A nyugati tájolású és emiatt nyáron a legmelegebb épületrész élvez elsőbbséget.

Kiskunfélegyházi Járásbíróság:

Ugyancsak a Wagner Gyula program keretében itt is megvalósult a napelem kiserőmű telepítése, emellett az épület tetőszerkezetének felújítása is megtörtént. Szükséges azonban belső festés, bútorzat cseréje.

Kiskunhalasi Járásbíróság:

A Kiskunhalasi Járásbíróság épülete a korábbi felújítása folytán jelentősebb felújítást, beruházást jelenleg nem igényel.

Ez évben az összes járásbírósági épületben kiépültek a ViaVideo-s végpontok. Az egyetlen kivétel a Kiskőrösi Járásbíróság, tekintve az új épületbe költözésre vonatkozó terveket.

Az alábbi táblázatból is látható, hogy egyéb tárgyi eszközök vonatkozásában, milyen eszközök beszerzését tartom indokoltnak a GH vezetővel egyeztetve.

Bíróság	Napelem van/nincs	Klíma van/nincs	Bírói dolgozók, tárgyalók elavultak igen/nem	Tervek
Kecskeméti Törvényszék	van	van	dolgozói szobák további felújításra szorulnak	a volt szolgálati lakás átalakítása irodahelyiséggé, a régi kazánház átalakítása raktár helyiséggé
Kiskőrösi Járásbíróság	nincs	nincs	elavult	új épület lesz
Kecskeméti Járásbíróság	van	részben (csak a tárgyalók, és egyes irodák)	elavult	függönyök cseréje, festés, klimatizálás az épület további helyiségeiben, udvaron található épületegység tetőjavításával irattári kapacitás növelése
Bajai Járásbíróság	nincs	részben	elavult	KEHOP keretén belül
Kunszentmiklósi Járásbíróság	van	van, de központi vezérlő egység meghibásodás miatt nem működik	nem	klimatizálás helyre állítása, új rendszer kiépítése szükséges
Kalocsai Járásbíróság	van	csak szerver helyiség	elavult, csak padlócserék voltak a szobákban	klimatizálás a dolgozói szobákba és a tárgyalókba, függönyök cseréje az irodákba
Kiskunfélegyházi Járásbíróság	van	csak szerver helyiség	elavultak, az elnöki iroda	klimatizálás

			bútorzata kicserélésre került	
Kiskunhalasi Járásbíróság	van	igen	nem	nem igényel jelenleg beavatkozást

6. Integritás

A bírósági szervezet, illetve a dolgozók integritása a Kecskeméti Törvényszék elnöke által kiemelten kezelt terület volt.

A törvényszék és a járásbíróságok ügyelosztási rendje a Bszi. és az Igazgatási szabályzat rendelkezéseinek megfelelő módon készül el. Az ügykiosztás rendje átlátható, az ügyelosztási rendben rögzített elveken alapul, melyek megfelelnek a Bszi. 10. § (3) bekezdésében és az Igazgatási szabályzat 115. § (1) bekezdésében rögzített elveknek. Az ügyelosztási rendek formátuma és tagolása ugyancsak megfelel az Igazgatási szabályzat mellékletében foglaltaknak. A kisebb járásbíróságokon ügyszám vagy ügytartam szerinti váltásban nagyrészt automatikusan történik az ügykiosztás. A három nagyobb járásbíróság az ügykiosztásnál rögzíti a bírák szakosodását is, ugyanez a helyzet a törvényszéken is. Az ettől való eltérés minden esetben taxatíván felsorolt. Havonta előre helyettesítési terv készül, attól eltérni nem lehet. Az ügyelosztási rendek rendszeresen aktualizálásra és közzétételre kerülnek. Mindezekkel együtt az ügyelosztási rendek biztosítják, hogy az ügyek elosztásának módszere kiszámíthatóan, átláthatóan és a szubjektív szignálói döntéseket kizáró módon történjen.

Az elmúlt két év kizárási gyakorlatát áttekintve egy olyan eset volt, ahol a kizárási okot büntető ügyben a terhelt jelentette be és azt a bírák nem ismerték el, az ítéletábla ebben az esetben megtagadta a törvényszék kizárását. Minden további esetben a törvényszék bírója jelentett be kizárási okot, melyet az ítéletábla minden esetben megalapozottnak talált. A járásbíróságokon jellemzően néhány relatív kizárási okon alapuló kizárás merült fel, amely miatt a járásbíróság átosztotta az adott ügyet. A kizárási okokat a kollégiumvezetők rendszeresen is vizsgálják, abban visszaélészerű bejelentés nem volt feltárható. A leggyakoribb indok a közeli személyes ismeretség. A magam részéről nehezen tartom elfogadhatónak az olyan kizárási okot, amely azon alapul, hogy az ügyfél vagy a terhelt a bíróval szemben gyalázkodó tartalmú és hangvétellű, sértő, esetleg rágalalmazást is megvalósító állításokat tesz, de az ilyen bejelentés emberileg érthető.

A panaszkezelés rendje jól szabályozott, szintén átlátható. Megalapozott panasz a járásbíróági szinteken volt 2019. évben 6, ami három esetben bírói késlekedéssel függött össze, a többi esetben a téves tájékoztatás, illetve az eljárási törvény téves alkalmazása miatt merült fel. 125 panasz megalapozatlan volt. Összesen három esetben fordult elő, hogy a panaszt elbíráló járásbíróági vezető vagy kollégiumvezető válaszát a panaszos nem fogadta el, ezekben a törvényszék elnöke intézkedett, minden esetben megalapozatlannak bizonyult a panasz.

A törvényszék az ellene indított polgári perekben egyetlen egyszer sem került elmarasztalásra.

Az elmúlt két évben két bíró és egy igazságügyi alkalmazott ellen kezdeményezett fegyelmi eljárást a törvényszék elnöke, illetve két esetben a járásbíróág elnöke. A bírák vonatkozásában az egyik fegyelmi eljárás a bíró lemondása miatt megszűnt, a másik eljárásban a fegyelmi bíróság feddést alkalmazott, ezt azonban a törvényszék elnöke megfellebbezte, amely eredményesnek bizonyult, a másodfokú fegyelmi bíróság megrovásba részesítette. További egy bírót figyelmeztetésben részesített a törvényszék elnöke. Ezek az adatok arra utalnak, hogy szükség esetén a törvényszék vezetése megteszi a szükséges lépéseket, amennyiben súlyos vagy többszörösen ismétlődő módon kerülnek megsértésre a bírói jogviszonyból adódó kötelezettségek.

Jelentős figyelmet szentelünk mindemellett a bírák és a bírósági dolgozók személyes védelmének, ezek jellemzően szóbeli vagy írásbeli fenyegetések esetén merülnek fel, ilyen esetben szükség szerint a megfelelő társszervekkel felvesszük a kapcsolatot. A magánindítványra üldözendő bűncselekmények esetében azonban nem léphetünk fel a dolgozók helyett. Sok esetben nem is látom értelmét büntető eljárás kezdeményezésének, volt példa azonban olyan visszatérő vagy súlyos fenyegetésre amikor a kolléga élt ezzel a lehetőséggel.

Itt kívánom megemlíteni, hogy több esetben került sor főleg büntető ügyekben a vádlottak és a védők részéről teljesen alaptalan feljelentésre bíró kollégák ellen. (Jellemzően ismeretlen tettes ellen, de oly módon, hogy a feljelentés szerinti elkövető más nem lehetett.) Nem tartom helyesnek a Központi Nyomozó Főügyészségnek azt a gyakorlatát, hogy az iratok alapján egyszerűen elbírálható, első rátekintésre is alaptalan, leginkább a bíró kizárását és ezzel az időhúzást szolgáló esetekben a bírákat, bírósági dolgozókat automatikusan tanúként megidézik.

7. A jelenlegi feladataim, szakmai tapasztalat, célkitűzések

A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), illetve az OBH elnökének 6/2015. (XI.30). számú utasítása a bíróságok igazgatásáról,

valamint a Kecskeméti Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata részletesen felsorolja a törvényszéki elnökök és elnökhelyettesek feladatait.

Eleinte igazgatási feladatokkal megbízott bíróként, később a törvényszék elnökhelyetteseként elláttam részben a klasszikus elnökhelyettesi feladatokat:

- oktatásfelelősi feladatok, így különösen a központi képzések résztvevőinek koordinálása, helyi, illetve regionális képzések szervezése, fogalmazók képzése, Büsz. oktatás, illetve vizsgáztatás megszervezése, lebonyolítása,
- ülnökökkel kapcsolatos feladatok,
- igazgatási panaszok intézése,
- igazságügyi alkalmazottak értékelése,
- Személyügyi Osztály felügyelete,
- minősített adatkezeléssel kapcsolatos biztonsági vezetői feladatok ellátása,
- a törvényszék általános őrzés-védelmének felügyelete,
- a közérdekű adatokkal kapcsolatos feladatok koordinálása,
- kutatások engedélyezése, gyakornokok fogadásának koordinálása.

A fentiekben felsorolt elnökhelyettesi feladatokon túlmenően a törvényszék elnöke fokozatosan egyre több feladatkört ruházott át eseti, vagy állandó jelleggel:

- az egyes szervezeti egységekkel való kapcsolattartás az elnöki döntéshozatal előkészítése céljából, különösen a Gazdasági Hivatallal, az Informatikai Osztállyal, a Személyügyi Osztállyal és más, az ítélezési tevékenység feltételeit biztosító munkaszervezeti egységekkel (integritásfelelős, adatvédelmifelelős, honvédelmi-polgári és katasztrófavédelmi megbízott, stb.);
- a törvényszék belső szabályzatainak felülvizsgálata, aktualizálása, illetőleg az új szabályzatok, elnöki intézkedések előkészítése;
- az éves munkaterv és a beszámoló előkészítése;
- a járásbírói vezetői napi szintű kapcsolattartás, járásbírói vezetői vizsgálata, illetve részvétel a járásbírói elnökeinek tájékoztató értekezletein;
- teljesítményértékelések.

A koronavírus-járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet idején a törvényszék elnöke engem bízott meg az ezzel kapcsolatosan szükséges intézkedések előkészítésével, szabályzat-tervezetek elkészítésével, illetve a gyors döntéseket igénylő napi feladatokkal.

Mindezek mellett részt vettem az elmúlt időszakban lefolytatott legtöbb átfogó vizsgálatban, az OBH számára összeállítandó adatszolgáltatások elkészítésében, felkérés esetén jogszabályok és egyéb normák véleményezésében. Általánosságban elmondható, hogy a törvényszék elnöke bevont a stratégiai és operatív jellegű döntések előkészítésébe, illetve végrehajtásába.

Havi egy tárgyalási napon tanácselnökként tárgyalok, vagy tanácsülésen veszek részt, alkalmanként a fellebbezett nyomozási bírói ügyek elbírálásában is részt veszek.

Célkitűzések

A korábbi fejezetekben vázoltam a törvényszék helyzetét, a legfontosabb területek áttekintésével, feltüntetve az ott jelentkező kihívásokat, megoldandó feladatokat, és az arra vonatkozó elképzeléseimet. A legtöbb téren van tennivaló, de jelentős problémák nem jelentkezték. A törvényszék helyzetét stabilnak ítélem, a bevált struktúrákon pedig nem indokolt változtatni. Kinevezésem esetén a korábbi fejezetekben vázolt célokat, tennivalókat tartom a legfontosabbnak, röviden összefoglalva:

Rövid távon:

- A járványügyi védekezés biztosítása, irányítása a 2.4. pontban írtak szerint, azzal, hogy lehetőség szerint a bíróságok alkotmányos kötelezettségeit is ellássák.
- Az emberi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás körében rögzítettem munkakörönként a fejlesztendő területeket (képzések, mentorálás, ítélkezési területek megerősítése).
- Fontos a belső kommunikáció fejlesztése. A korábbi évi 4 vezetői értekezlet helyett, a veszélyhelyzet alatt legalább 30 online értekezletre került sor, ami a folyamatosan változó helyzet miatt is indokolt volt, de ezt a formátumot a későbbiek során, a járványhelyzettől függetlenül megtartanám. Az ilyen értekezletek a vezetők hollététől függetlenül, szükség esetén rendkívül rugalmasan összehívhatók. Ugyanez igaz a szakmai megbeszélésekre is, jogszabályváltozások esetén ugyancsak rugalmasan szervezhető formátum.
- A vezetői kommunikáció intenzitásának fokozását a törvényszéki szinten is fontosnak tartom. Korábban a törvényszéki vezetők és a székhelyi járásbíróság elnöke részvételével rendszeres heti megbeszélésekre került sor, az információáramlást ezt kiválóan biztosítja olyan esetekben, amikor nem indokolt a teljes vezetői kar részvétele. Szeretném állandóvá tenni azt a

korábban folytatott gyakorlatot, hogy a személyügyi változásokat (kinevezéseket, nyugdíjazásokat) az intranetes oldalon naprakészen közzé tesszük.

- Az elmúlt évben kezdetét vette egy olyan folyamat, amellyel maximálisan egyet értek - és folytatni kívánom -, amely a helyi vezetők felelősségének, feladatkörének növelését eredményezi. Természetesen fenntartva, hogy a helyi vezetők beszámolási és jelentéstételi kötelezettsége változatlan.
- Az üres bírói álláshelyek egy részének (büntető) betöltése a korábban kifejtettek szerint indokolt, összefügg az arányos munkateher folyamatos biztosításával (Bv. ügyek, törvényszéki elsőfok, székhelyi járásbíróság), amit szükség szerint kirendelések útján lehet „finomhangolni”.
- A saját munkaerő által végzett felújítások tervezett körét a bírósági épületek kapcsán részleteztem, a vonatkozó gyakorlat fenntartása indokolt.

Rövid és középtávon:

- Az ítélezés egyes mutatóinak javítása természetesen az imént említett célokat megelőzve az első helyen áll. A statisztikai elemzés során jeleztem, hogy a tavaly év végi és az idei I. félévi adatok alapján is indokolt a megalapozottsági mutatók javítása, és a minőségi ítélezést biztosító szakmai tevékenység fokozása, ennek módjára is kitértem.
- Az időszerűség biztosítása érdekében alkalmazott eddigi, és az OBH intézkedési terve szerinti szakmai mentorálással kiegészült új komplex eszközrendszer bevezetésével javítani kell az időszerűségi mutatókat, a vonatkozó fejezetben kifejtettem, hol mennyire égető ez a probléma, és melyek a hangsúlyok.
- A takarékos gazdálkodás érdekében az évek során megtett intézkedések fenntartása indokolt azzal, hogy a bűnjelkezelés folyamatos figyelemmel kísérése szükséges, egyes előzetesen értékesíthető vagy kiadható bűnjelek felesleges tárolásának elkerülése végett. Az épületekkel kapcsolatos elképzeléseket vázoltam.
- Fontos a pozitív munkahelyi légkör biztosítása, ez jelenleg szervezeti egységenként változó. Nyilván a pozitív teljesítmények elismerésére nagy hangsúlyt kell helyezni, de teret kell adni – ha a vírushelyzet lehetővé teszi – közösségépítő szabadidős tevékenységeknek az ezt igénylők részére.

Ismételten időt kell szakítani kirándulásokra, amelyek szervezése során számítok a MABIE helyi szervezetének aktív közreműködésére is.

- Saját tapasztalatom szerint a bírák leginkább a felesleges adminisztratív terheket, és a kiszámíthatatlanságot tűrik a legrosszabbul. Ez utóbbi elkerülése a koronavírus miatt talán sosem volt ilyen nehéz, ezért kiemelten fontos a változások indokainak feltárása, azok szükségességének kommunikálása.
- Az integritás helyzete szintén az eredmények megőrzését indokolja, az ezzel kapcsolatos alrendszerek jól működnek. A belső szabályozottság terén az OBH belső ellenőrzése tárt fel kisebb hiányosságokat, melyeket orvosoltunk, de intő jel, hogy a saját szabályozók aktualizálásának folyamatosan kell zajlania.

Végső összegzésként kijelenthető, hogy a jelenlegi elnök alapjaiban jól működő törvényszéket ad át utódjának 12 év után, a vezetés stratégiai alapjaiban, célkitűzéseiben érdemi változtatást kinevezésem esetére nem tervezek.

„És ha valaki közületek első akar lenni, mindenkinek szolgálja legyen:”

Márk 10:44

Az idézet üzenetét nem jól hangzó frázisnak tartom, a kollégák egy része eddig is gyakran fordult hozzám kérésével, kérdésével, problémájával, amelyekre minden esetben igyekeztem megoldást találni, ezt a hozzáállást kívánom folytatni kinevezésem esetén is, ahogy a jelenlegi elnök is hasonló elveket követett.

Érdemi különbség inkább személyiségi, habitusbéli eltérésekből adódhat (konfliktuskezelés, asszertivitás), ami azonban tartalmilag, a célokat és az alapvető eszközrendszert illetően nem jelent változást.

Kecskemét, 2020. szeptember 30. napján

Dr. Husek Dániel

Tartalomjegyzék

1. Az ítélkezés főbb mutatói a Kecskeméti Törvényszéken.....	3
1.1. Ügyforgalom (2019. december 31. napjáig).....	3
1.2. Időszerűség (2019. december 31-én).....	5
1.3. Magalapozottság	6
2. A járványhelyzet hatásai	8
2.1. Ügyforgalom	8
2.2. Időszerűség	11
2.3. Feladatok az időszerűség javítása érdekében	12
2.4. Az ítélkezési tevékenység folytatása a járvány második hulláma során	16
3. Arányos munkateher	17
4. Emberi erőforrások	19
5. Tárgyi erőforrások, épületek, gazdálkodás.....	21
6. Integritás	25
7. A jelenlegi feladataim, szakmai tapasztalat, célkitűzések	26